

SERBESTİYET

Siyasetin ‘İYİ’si ve ‘KÖTÜ’sü

Gülçin Avşar
14 Nisan 2021

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, 1 Nisan günü Twitter hesabından bir video paylaştı. Videoda bir vatandaş, iktidara olan öfkesini Suriyelilere yapılan yardım ile izah ediyor, Meral Akşener yanlış olduğu defalarca ortaya konulmuş bu izahı dinliyor; hatayı düzeltmiyor ve üstelik bu videoyu sosyal medya hesabından matah bir şeymiş gibi paylaşıyor.

Alman gazeteci Günter Wallraff, 1983-1985 yılları arasında “Ali” isimli bir Türkiyeli işçi kılığına girerek, Almanya’ya göç etmiş Türkiyeli işçilerin nasıl yaşadığını anlattığı kitabına “En Alttakiler” ismini vermişti. Kitabının ismi dahi yabancıların, başka bir ülkede hangi konumda olduğunu göstermesi açısından yeterince çarpıcıyken Wallraff, “Ben bir yabancıнын neler çektiğini, bu ülkede insanları aşağılamanın nereye kadar gittiğini biliyorum” diyordu.

Ülkeler arasındaki sınırlar, “biz”i ifade eden farklılıkların oluşmasında belirleyici unsurlardan biri. Bazen sınırın iki yanında birbirlerinin sesini duyacak mesafede bulunan toplulukların millet/vatan/toprak aidiyeti, sesini duyabildiği akrabalarının yaşadığı “karşı”nın parçası sayılmayabiliyor.

Suriye’deki savaşla birlikte 3 milyon 600 binden fazla insan Türkiye’ye geldi. Büyük çoğunluğu Türkiye’nin tüm şehirlerine yayılmış ve gerçek anlamıyla hayatta kalabilmek için “en altta” yaşam mücadelesi veriyor. Salt hayatta kalabilmek adına niteliklerini, eğitimlerini, bilgilerini yok sayarak çok düşük ücretlerle çalışan ve çok düşük bir hayat standardıyla Türkiye’ye sığınan Suriyeliler ağır bir ötekileştirmeye, aşağılanmaya maruz bırakılıyor.

Suriyelilerin ötekileştirilmesinde medyanın rolü ve toplumdaki yaygın söylemi belirleme gücü hiç kuşkusuz tüm diğer faktörlerin ötesinde bir güce sahip.

Bununla birlikte Suriyeliler başta seçim dönemleri olmak üzere siyasetçilerin oy hesaplamalarında insafsızca kullanılmaktan çekinmedikleri bir grubu da oluşturuyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan dahi Avrupa Birliği ile görüşmelerinde “Açarız kapıları” tehdidinde adeta bir silah gibi kullanırken, İYİ Parti yeni bir tehcir vadediyor ve sığınmacıları hedef haline getirme pahasına onlara verilen bir lokma ekmeği topluma şikayet ediyor.

Son birkaç gündür sosyal medya hesaplarından İYİ Parti üyeleri tarafından -nedense- bir kampanya başlatılmış gözüküyor. Göçmenlerin, Suriye’ye gönderilmelerini emreden, vaat eden, duyuran bu kişilerin bir anda ve peş peşe bu paylaşımları yapmaları şaşırtıcı. Ancak bilinen gerçek şu ki; toplumun

büyük bir kesiminde bunca senelik ötekileştirici dilin de etkisiyle oluşmuş yanlış bilgiye dayalı olumsuz algıda bu siyasetin bir karşılığı bulunuyor.

(Meraklıları için burada da belirtelim: Özellikle bu konuda Prof. Dr. Bekir Berat Özipek ve Dr. Faik Tanrıkkulu'nun yazdığı "Geçmişten Günümüze Türkiye'de Göç ve Suriyeli Sığınmacılar: Algılar, Olgular ve Gerçekler" isimli şahane kitap, tüm bu algıların hakikate tekabül etmediğini açıkça ortaya koyuyor.)

Dördüncü erk olarak adlandırılan medyanın dili ve bilinci şekillendirirken simgeler yaratabilme yeteneği; özellikle televizyon gibi her evde bulunan aygıtlarla haber, program, şov, dizi, reklam, film gibi birçok görsel aracılığıyla ayrımcılığın doğal seyrinde izleyenlerin zihninde belirmesine/pekişmesine sebep oluyor.

Medyanın bilindik ve geleneksel aygıtları arasına sosyal medyanın da eklenmesiyle, gerçek kimliğinin bilinmesine dahi gerek duyulmayan her birey, başlı başına "haberi veren/oluşturan" kimliğiyle bilinci şekillendiren öznelerden biri haline geliyor.

Rafal Pankowski ırkçı görüşlerin nefret söylemi aracılığı ile yaygınlaşmasının Holokost'a yol açtığını hatırlatarak, medyayı nefret söylemlerinden arındırmak ve medyanın ırkçı propaganda araçlarına dönüşmesine izin vermemek gerektiğini vurguluyor. Medyanın özellikle herkesin kolaylıkla erişebildiği bir kitle iletişim aracı olarak televizyonun, gerçek yaşamda zaten mevcut olan ayrımcılık ve nefret söylemlerini pekiştirici etkisi nefret dilinin her toplumsal kesim, statü ve yaş gruplarınca normalleşmesini sağlıyor.

Nitekim sokak ortasında öldürülen, ev kiralarken mağdur edilen, kayıt dışı istihdam ile emekleri sömürülen Suriyeliler ile toplumun kurduğu eşitlikçi ve adaletçi ilişkide bu dilin büyük bir payı olduğunu kabul etmek gerekiyor.

2019 yılında yayınlanan "Suriyeliler Barometresi"nde sorulan "Türkiye'deki Suriyelileri nasıl tanımlarsınız" sorusuna verilen en yüksek cevap "Bize ileride çok sorun açacak tehlikeli insanlardır" olarak çıkmış. Oysa 2017 yılında yapılan araştırmada ilk sırada verilen cevap "Zulümden/savaşta kaçan mağdur insanlardır" idi. Yine katılımcılara "Suriyelilerle huzur içinde bir arada yaşayabiliriz" önermesine katılıp katılmadıkları sorulduğunda olumlu cevap verenler sadece %8.6'dır. Bu oran da geçmiş yıllara göre düşüştü...

Bu araştırma nefretin, ayrıştırmanın, ötekileştirmenin yaygın olduğunu göstermesinin yanı sıra her gün gazete, televizyon ve sosyal medyada karşılaştığımız dilin ciddi bir sorun olarak irdelenmesini zorunlu kılıyor. Türkiye medyası tüm aygıtlarıyla, ayrımcılığın yaygınlaşmasına ve toplumsal kabulüne hizmet ediyor. Hiçbir yaptırımla da karşılaşmıyor.

Toplum önünde sorumluluğu daha ağır olan ve çevrelerini etkileme gücü daha yüksek olan siyasetçilerin de bu dili pervasızca kullanması nefretin, ayrımcılığın yaygınlaşmasına; "en alttakilerin" de her gün sokakta şiddetle karşılaşmasına sebep oluyor.

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, 1 Nisan günü Twitter hesabından bir video paylaştı. Videoda bir vatandaş, iktidara olan öfkesini Suriyelilere yapılan yardım ile izzah ediyor, Meral Akşener yanlış

olduğu defalarca ortaya konulmuş bu izahı dinliyor; hatayı düzeltmiyor ve üstelik bu videoyu sosyal medya hesabından matah bir şeymiş gibi paylaşıyor.

Bunun ardından partisine mensup diğer kişilerden gelen paylaşımlar elbette genel başkanlarına yakışır nitelikte: “Geri dönecekler.” “Türkiye’nin milli güvenlik sorunu haline gelen Suriyeliler de gidecek.” “Suriyeliler, Suriye’deki evlerine geri dönsün.”

Bir kere şunu hatırlatmakta yarar var: Oy uğruna dahi olsa söylenmemesi gereken sözler vardır. Yalan bunların başında gelir. Savaşa bağlı olarak sığınma hakkı kapsamında gelen ve Türkiye içindeki barınmalarının sağlanabilmesi amacıyla Avrupa Birliği ve Birleşmiş Milletler ile anlaşmalar çerçevesinde aktarılan kaynakları halktan gizlemek anlamsız bir yalanı sürdürmek olur. Ve bunun da ötesinde, vatandaş olsun olmasın, şu an ülkede yaşayan bir toplum kesimini “sorun”a çevirmek, iç barışı bozmak anlamını taşır.

Muhalefetin unutmaması gereken en temel değer ahlaki kriter olmalı. Bugün bir sebeple etik değerleri umursamadığınız görölüyorsa iktidara yönelik eleştirilerinizdeki etik/hukuk dışı davranışların sizin yönetiminizde de gerçekteşebileceği kolaylıkla varsayılabilir.

Bugün gözünü Suriyelilerin lokmasına diken ve ekonomik krizi onların varlığına bağlayan bir muhalefet; tüm gerçeklerini bilmesine rağmen bu yalanı sürdürüyorsa, sürdüremeyeceği herhangi bir yalan olduğuna halkı ikna etmekte zorlanabilir.

Türkiye’nin “En Alttaki” unsuru bugün Suriyeli sığınmacılar. Her gün işvereninden komşusuna dek herkes tarafından yok sayılan, nefret edildiği gizlenmeyen, tüm felaketlerin müsebbibi görülen ve çok düşük ücretlerle hayat savaşı veren Suriyeliler ile birlikte yaşıyoruz. Siyasetin yapması gereken, eğer bu ülke için bir “iyi” arayışları var ise, toplumun bir arada, daha üretken, daha uyumlu, daha sağlıklı ve daha mutlu nasıl yaşayacağına dair bir çözüm için çalışmak olabilir.

Aksi hâlde uydurdukları hayali hikâyelerle gerçek dışı vaatlere sığınarak otoriterlik limanından öteye geçemeyeceklerini ve aslında bir başka otoriterden de farkları olmadığını gösteriyorlar.

Gören gözler için apaçık bir şekilde...

<https://serbestiyet.com/yazarlar/siyasetin-iyisi-ve-kotusu-56680>